

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΣΥΝΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Η συνεργασία μεταξύ δυο εκπαιδευτικών που διδάσκουν το ίδιο μάθημα, την ίδια ώρα στην ίδια τάξη, για να ορίσουμε κάπως την έννοια της συνδιδασκαλίας, δεν είναι άγνωστη στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Η συνδιδασκαλία είναι συνδεδεμένη με την ειδική αγωγή στη γενική εκπαίδευση (κυρίως το δημοτικό και το γυμνάσιο) και τη διδασκαλία των εργαστηριακών μαθημάτων στην τεχνική. Η συνδιδασκαλία σε κάποια γενικά μαθήματα (ελληνικά και μαθηματικά) σε επίπεδο λυκείου εισάγεται για πρώτη φορά στην Α τάξη του ΕΠΑΛ με το πιλοτικό πρόγραμμα Μια Νέα Αρχή στα ΕΠΑΛ (ΜΝΑΕ) που εφαρμόστηκε πιλοτικά σε 9 ΕΠΑΛ τη χρονιά 2017-18 και επεκτείνεται στο σύνολο των ΕΠΑΛ της χώρας από την τρέχουσα χρονιά. Φιλολόγοι και μαθηματικοί καλούνται να εφαρμόσουν μια καινοτομία μεγίστου βεληνεκούς η οποία μπορεί κυριολεκτικά να μεταμορφώσει το τοπίο της τεχνικής εκπαίδευσης. Για να επιτευχθεί ωστόσο ο στόχος αυτός χρειάζεται οι εκπαιδευτικοί που θα κληθούν να την εφαρμόσουν να είναι καλά προετοιμασμένοι (βλ. επιμορφωμένοι) για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις προκλήσεις του νέου ρόλου τους. Το κείμενο που ακολουθεί ας θεωρηθεί μικρή συμβολή στη προσπάθεια αυτή.

Το να καταφέρουμε να συν-διδάξουμε ένα μάθημα σημαίνει πάνω από όλα να συνυπάρξουμε με κάποιον-α άλλον-η την ίδια ώρα στην ίδια τάξη. Μέχρι τώρα έχουμε συνηθίσει να κλείνει η πόρτα της τάξης και ότι γίνεται εκεί να αφορά εμάς μόνο και τους μαθητές-τριες μας. Με τη νέα πραγματικότητα όμως καλούμαστε να «αντιμετωπίσουμε» και την ύπαρξη ενός ακόμη προσώπου, καθόλου ουδέτερου και αδιάφορου, του-της συνεργάτη-τιδας μας. Χρειάζεται λοιπόν να μάθουμε να αντιμετωπίζουμε τη νέα πραγματικότητα και να τη συνηθίσουμε. Πριν ξεκινήσουμε τη συνεργασία με τον-την συνάδελφο-ισα, πρέπει οπωσδήποτε να αφιερώσουμε χρόνο για να ξεκαθαρίσουμε μερικά πράγματα, κάτι που θα μας βοηθήσει ουσιαστικά στη συνέχεια της δουλειάς μας. Ας δούμε μερικά:

- **Εν αρχή ην η γνωριμία:** Το να γνωρίσουμε το «ταίρι» μας μπορεί είναι μια διαδικασία απλή, αλλά συνάμα και περίπλοκη. Προσωπικές ερωτήσεις του στυλ «από που είσαι, έχεις παιδιά, ποια τα χόμπυ σου ή που μένεις» βοηθούν στο να σπάσει ο πάγος στην περίπτωση που συναντιόμαστε για πρώτη φορά. Αν ήδη γνωρίζομαστε ή συνυπηρετούμε, τα πράγματα γίνονται πιο απλά, αλλά και πάλι από κάπου πρέπει να ξεκινήσουμε.
- **Οι καλοί λογαριασμοί...:** Πριν από την έναρξη καλό είναι να έχουμε ξεκαθαρίσει τα βασικά σημεία της συνεργασίας. Βρίσκουμε το χρόνο να

κουβεντιάσουμε μεταξύ μας και να συνεννοηθούμε για μια σειρά από πρακτικά ζητήματα που θα αντιμετωπίσουμε στην πορεία. Καλό θα ήταν να σημειώσουμε σε ένα χαρτί όλα αυτά, ώστε να μπορούμε να τα σχολιάσουμε αναλυτικά, αλλά και να αξιολογούμε την πορεία μας στη διαδρομή. Ο καθένας-μια καταγράφει τις απόψεις του γύρω από μια σειρά θέματα

Ενδεικτικά θέματα συζήτησης:

1. Τι περιμένουμε από τους μαθητές-τριες όσον αφορά στη
  - Συμμετοχή τους στο μάθημα
  - Την προετοιμασία τους
  - Τη δουλειά που πρέπει να κάνουν στο σπίτι και τα γραπτά τεστ
2. Ποιους κανόνες ακολουθούμε στην τάξη την ώρα του μαθήματος και ποιες είναι οι συνέπειες όταν αυτοί παραβιάζονται από τους μαθητές-τριες.
3. Πως οργανώνουμε τους μαθητές-τριες μέσα στην τάξη
4. Ποιες διδακτικές μεθόδους χρησιμοποιούμε (ομιλίες, συζήτηση κλπ)
5. Ποιες πρακτικές δραστηριότητες χρησιμοποιούμε (ομαδικές εργασίες, πειράματα, ατομικές ασκήσεις)
6. Με ποιους τρόπους παρακολουθούμε και αξιολογούμε τους μαθητές-τριες
7. Ποιες είναι οι τυπικές ασκήσεις-δραστηριότητες ή τεστ που βάζουμε
8. Διαφοροποιούμε ή όχι το μάθημα ανάλογα με το επίπεδο των μαθητών-τριων
9. Με ποιους τρόπους επικοινωνούμε με τους γονείς
10. Ποια θεωρούμε τα δυνατά μας σημεία ως καθηγητή-τρια και ποια χρειάζονται βελτίωση
11. Ποιοι θεωρούμε ότι πρέπει να είναι οι ρόλοι και ποιες οι υπευθυνότητες καθενός-μιας κατά τη διάρκεια της συνεργασίας
12. Τι ελπίζουμε και τι φοβόμαστε από τη συνεργασία αυτή.
13. Ποια θεωρούμε ότι μπορεί να είναι τα μεγαλύτερα εμπόδια που θα υπάρξουν στη συνδιδασκαλία
14. Τι είμαστε έτοιμοι-ες να κάνουμε για να τα ξεπεράσουμε.
15. Ποια είναι η γενικότερη αντίληψή μας για τη συνδιδασκαλία

Όταν θα έχει συμπληρωθεί αυτό το ενδεικτικό ερωτηματολόγιο ας αφιερώσουμε λίγο χρόνο για να διαβάσουμε τις απαντήσεις του-της συνεργάτη-τιδας μας, χωρίς να προχωρήσουμε σε σχολιασμό τους. Ας σημειώσουμε κάπου τη γενικότερη εντύπωση μας από αυτά που διαβάσαμε. Έπειτα από κοινού ας σχολιάσουμε τις απαντήσεις που δώσαμε και οι δυο.

Στόχοι μας είναι: α. Να συμφωνήσουμε β. Να συνδιαλλαγούμε γ. Να συμφωνήσουμε ότι μπορούν να υπάρχουν και διαφωνίες.

Γιάννης Μπαφούνης, Μάιος 2018

Πηγές: Walter-Thomas, C. & Bryant, M. (1996). Planning for effective co-teaching, Remedial and Special Education, 17(4).

W. W. Murawski, 2003, From Co-Teaching in the Inclusive Classroom: Working Together to Help All Your Students Find Success στο <https://www.ber.org/seminars/CourseInfo.cfm?seid=XCM2S1-KNO>

Wendy W. Murawski , Lisa A. Dieker: Tips and Strategies for Co-Teaching at the Secondary Level, στο Teaching Exceptional Children 36 (5): 52-58. Βλ. <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/004005990403600507>